

AmCham Finančna komisija

POSITION PAPER – DOKUMENT O STALIŠČIH

GLAVNI PREDLAGANI UKREP

1. Uvedba zneskovne meje, nad katero se prispevki za socialno varnost ne plačujejo več (»razvojna kapica«)

Strošek delovne sile je najverjetneje eden poglavitnih kriterijev, ki vpliva na tuje investitorje pri odločanju ali investirati v Slovenijo, kot tudi vpliva na konkurenčnost slovenskih podjetij v dejavnostih z visoko dodano vrednostjo.

Z vidika konkurenčnosti dejavnosti množične proizvodnje je obdavčitev posameznika podobna obdavčitvam v drugih državah EU. To je bilo doseženo z različnimi stopnjami splošnih davčnih olajšav za posameznike z nižjimi dohodki. Vendar to pomeni, da je pobrana dohodnina od posameznikov pri dejavnosti množične proizvodnje majhna, saj večina nižje izobraženih zaposlenih v sektorjih množične proizvodnje ne plačuje nikakršne dohodnine ali pa je ta davek zelo nizek.

Po drugi strani se glede na v preteklosti sprejete ukrepe in sprejete zakonodajne spremembe razume, da je cilj slovenske vlade povečati konkurenčnost Slovenije, da bi pritegnili več tujih naložb in pridobili inovativnost namesto kapitala iz dejavnosti množične proizvodnje. Vendar pa je glede na stroške dela Slovenija za tuje investitorje nezanimiva, predvsem za bolj izobražene, visoko usposobljene in (posledično) posameznike z višjimi zasluški. Prepričani smo, da so ti posamezniki in z njimi povezane dejavnosti, ključnega pomena za investiranje v raziskave in razvoj slovenskega gospodarstva in ključ do našega dolgoročnega razvoja.

Poleg tega visoki stroški dela negativno vplivajo na odločitve tujih investorjev glede tega ali bi pričeli oziroma nadaljevali z dejavnostmi v Sloveniji. Izobraženi posamezniki se iz Slovenije selijo z željo po boljših zaposlitvenih priložnostih in višjih zasluških, kar je še posebej vidno v obmejnih področjih in pri strokovnjakih mlajše generacije. Zaradi visokih stroškov dela se v Sloveniji tudi ne odločijo postaviti centrov odličnosti oziroma razvojnih laboratorijev in za

investicije raje izberejo druge države, kot so npr. Slovaška, Romunija, Irska, pa tudi Hrvaška.

Posledica navedenih primerov je v zelo nizkem znesku pobrane dohodnine v državni proračun iz zaposlitev v množični proizvodnji ter od zaposlitev visoko kvalificirane delovne sile. Zatorej z vidika obdavčitev zaposlitev v dejavnostih z višje izobraženimi predlagamo uvedbo določenih sprememb v slovenski zakonodaji, s čimer bi zagotovili bolj prijazno okolje za tuje in domače investitorje.

Spodnja tabela prikazuje ureditev glede »razvojne« v nekaterih primerljivih oziroma sosednjih državah:

Država	»Razvojna kapica« (da/ne)	Znesek omejitve
Avstrija	da	zgornja meja pri 63.420 EUR letno (4.530 EUR mesečno za redne dohodke, 9.060 EUR za enkratne dohodke)
Bolgarija	da	zgornja meja pri BGN 2.400 (cca 1.227 EUR) mesečno
Hrvaška	da (delno)	zgornja meja pri HRK 47.646 mesečno za prispevke delojemalcev, za prispevke delodajalcev zgornje meje ni
Češka	da (delno)	Zgornja meja pri 48-kratniku povprečne mesečne plače letno (CZK 1.245.216 za 2014), brez meje za prispevke za zdravstveno zavarovanje
Francija	ne	N/A
Nemčija	da	Zgornja meja za PIZ in prispevek za brezposelnost pri 71.400 EUR letno (bivša Zahodna Nemčija) oziroma 60.000 EUR letno (bivša Vzhodna Nemčija). Zgornja meja za zdravstveno in porodniško zavarovanje pri 48.600 EUR letno.
Madžarska	ne	N/A
Italija	da (delno)	zgornja meja pri 100.123 EUR letno (če je zaposleni začel plačevati prispevke po letu 1996, sicer brez omejitve)
Poljska	da (delno)	zgornja meja pri PLN 112.380 letno (cca 26.621 EUR), določeni dohodki brez zgornje meje
Slovaška	da (delno)	zgornja meja pri 4.025 EUR, določeni dohodki brez zgornje meje

Slovenija	ne	N/A

Predlagamo uvedbo zneskovne meje, nad katero se prispevki za socialno varnost ne plačujejo več, kar je tudi v skladu z omejitvijo pravic, ki iz plačanih prispevkov izhajajo. Zavedamo se, da navedeni predlog zahteva široko politično podporo, zaradi česar predlagamo začetek širše razprave o prihodnjem razvoju slovenskega gospodarstva, ki mora imeti jasno začrtano tudi vizijo razvoja na davčnem področju, ki bo podpirala vizijo razvoja gospodarstva. Če se vsi deležniki strinjajo, da je prihodnost slovenskega gospodarstva v industrijah in sektorjih z visoko dodano vrednostjo, potem bi bilo smotno na podlagi tega konsenza začrtati srednjeročne davčne ukrepe, med katerimi bi bila zagotovo tudi »razvojna kapica«, ki bi pomagali uresničiti to prihodnost. Gospodarstvu in potencialnim investitorjem pa bi že navedena vizija pomenila pomemben pozitiven signal, da država ve, kaj želi doseči na davčnem področju v srednjeročnem okviru in kdaj bodo navedeni cilji izpolnjeni.

2. Razširitev dohodninskih razredov

DRUGI UKREP:

Trenutno stanje stopenj in razredov dohodnin je sledeče:

Če je neto letna davčna osnova		dohodnina znaša	
nad	do		
	8.021,34 EUR		16 %
8.021,34	20.400,00	1.283,41	+ 27 % nad 8.021,34
20.400,00	70.907,20	4.625,65	+ 41 % nad 20.400,00
70.907,20		25.333,60	+ 50 % nad 70.907,20

Najvišji davčni stopnji v višini 41% in 50% sta sicer še lahko primerljivi s povprečno dohodninsko stopnjo znotraj EU, vendar pa so davčni razredi relativno nizki (davčni razred 41% je dosežen pri letni bruto plači 30.500 EUR, kar je približno 19.110 EUR neto).

V spodnji tabeli je prikazana obdavčitev plač med 2.500 EUR in 5.500 EUR bruto, ki so navadno plače visoko izobraženih zaposlenih (npr. inženirjev, razvojnikov), skratka kadrov, ki bi jih Slovenija tudi v prihodnosti, po našem mnenju, želela zaposlovati v čim večjem številu.

Bruto plača (v EUR)	Celotni strošek delodajalca (v EUR)	Neto plača (v EUR)	Delež neto plače v celotnih stroških delodajalca

2.500,00	2.902,50	1.569,51	40,75%
3.500,00	4.063,50	2.033,01	50,03%
4.500,00	5.224,50	2.492,62	47,71%
5.500,00	6.385,50	2.952,23	46,23%

Iz tabele je razvidno, kako pada delež neto plače v celotnih stroških delodajalca in že pri plači približno 3.500 EUR dosega 50%, nato pa pri 4.500 pade na 47,71%. Kar pomeni, da pri plači 3.600 EUR že manj kot polovica stroška delodajalca dobi zaposleni in več kot polovico država.

Ker si Slovenija želi novih delovnih mest, in sicer predvsem delovnih mest z višjo dodano vrednostjo je nujno, da se plače teh zaposlenih razbremenijo na način, da zaposleni prejme več kot polovico zneska, ki ga za njega prispeva delodajalec.

GOTOVOST PODJETIJ NA DAVČNO- FINANČNEM PODROČJU

PREDLAGANI UKREPI, KI POVEČUJEJO GOTOVOST PODJETIJ NA DAVČNO-FINANČNEM PODROČJU

Uspešna in odgovorna podjetja želijo natančno vedeti koliko davka in drugih dajatev bodo morala plačati. Znesek plačanih dajatev vpliva na njihovo poslovno uspešnost in je pomemben dejavnik pri načrtovanju prihodnjih poslovnih rezultatov, ki vplivajo tudi na nagrajevanje managerjev.

Gotovost podjetij bi se lahko izboljšala z ukrepi, ki jih navajamo v nadaljevanju.

Ukinitev glob za transferne cene

3. Ukinitev glob za področje transfernih cen

Z globami, predpisanimi z Zakonom o davčnem postopku, se kaznujejo različni davčni prekrški, vključno s prekrški na področju transfernih cen. Vendar pa je področje transfernih cen eno izmed davčnih področij, na katerem »pravilo ene resnice« ne obstaja. Na kakšen način in v kakšni višini se oblikujejo transferne cene, namreč zakonodaja ne more določati in tudi če davčni organ v posameznem davčnem inšpekcijskem nadzoru prilagodi transferne cene, to ne pomeni, da so bile le-te oblikovane napačno. Zaradi tega predlagamo, da se po vzoru več tujih držav za področje transfernih cen podjetja ne oglobijo. Davčni organ sicer lahko prilagodi davčno osnovo in s tem poveča znesek obračunanega davka (ter obračuna tudi ustrezne obresti), vendar pa menimo, da možnost predpisovanja glob dopušča davčnemu organu preveč maneverskega prostora, ki je lahko uporabljen izjemno negativno. Sicer se takšna davčna

STIMULATIVNOST DAVČNEGA OKOLJA ZA TUJE INVESTICIJE

Olajšava za vlaganje v raziskavo in razvoj

Investicijska olajšava

praksa izvaja, vendar je nekaznovanje odvisno od finančnega inšpektorja in zato vnaša negotovost v sistem. Predlagamo, da se to jasno zapiše v Zakon o davčnem postopku.

PREDLAGANI UKREPI, KI POVEČUJEJO STIMULATIVNOST NAŠEGA DAVČNEGA OKOLJA ZA TUJE INVESTICIJE

Z zadnjimi predlaganimi ukrepi Vlade Republike Slovenije, naj bi se izvedla še zadnja faza privatizacije. Torej sklepamo, da želi Slovenija privabiti tuje investitorje ne le v podjetja, ki so na seznamu za prodajo, temveč tudi širše v vsa tista podjetja, ki nujno potrebujejo dodatni kapital za nadaljnji razvoj. Zato predlagamo nekaj ukrepov, ki bi lahko povečali stimulatvnost našega davčnega sistema za tuje investitorje.

1. Ohranitev olajšave za vlaganja v raziskave in razvoj

Podpiramo, da se po 55. členu ZDDPO-2 ohrani v višini 100% zneska vlaganj. Ocenjujemo, da bi odvzem olajšav izničil eno redkih konkurenčnih prednosti Slovenije kar se investiranja tiče. Po teoriji le to nima vpliva na investicije, podjetja pa poročajo, da je za njihove lastnike, korporacije s sedeži v Sloveniji, to pomemben pozitiven vpliv. Želimo si, da bi znali ohraniti in pritegniti delovna mesta z visoko dodano vrednostjo, kar so R&D centri za korporacije. Ti centri praviloma ustvarjajo delovna mesta z najvišjo dodano vrednostjo, za najbolj izobražene kadre. Namen olajšave razumemo kot vzpodbujanje razvoja in gospodarske rasti, olajšanje položaja gospodarskim subjektom ter blažitev negativnih posledic/učinkov finančne krize, ki še trajajo. Olajšava torej služi za doseganje gospodarskih učinkov in kot spodbuda za razvoj gospodarstva.

2. Ohranitev investicijske olajšave na 40%

Predlagamo, da se ohrani višina olajšav za investicije na 40%. Cilji in načela predloga zakona o davku od dohodkov pravnih oseb v letu 2008 so bili jasno zastavljeni.

Tuji investitorji oziroma investitorji na sploh, ki smo se jih trudili privabiti s prejšnjimi reformami pa nam ob spremembah le teh lahko upravičeno očitajo nekonsistentnost davčne politike, ki pa je pomemben faktor pri neodločanju za naložbe. Za doseganje finančne stabilnosti je dolgoročna konsistentna vizija ključna.

Dobički iz kapitala

3. Dobički iz kapitala

Načelno se strinjamo s predlogom, v luči večje preglednosti, tvegamo pa, da bo konstantna stopnja obdavčitve kapitalskih dobičkov delovala nestimulativno na biti dolgoročni vlagatelj, kar verjetno neposrednega vpliva na likvidnost družb ne bo imelo, vseeno pa v obdobju privabljanja dolgoročnejših vlagateljev iz tujine in Slovenije slednje ne bo delovalo stimulatивно.

Pozivamo pa na spremembo znižanja obdavčitve dividend. Kot vlagatelj je oseba dvojno obdavčena, tako iz naslova obdavčitve dividend kot tudi iz naslova obdavčitve dobička iz kapitala ob prodaji naložbe. Z zniževanjem obdavčitve dividend bi dosegli dolgoročno imetništvo kapitala po principu »vlagam, ker varčujem«. V kolikor ukinemo nižanje davčne stopnje za dolgoročne imetnike, prav tako pa ne naredimo nobenih premikov v smeri znižanja obdavčitve dividend, bo imel ukrep vsekakor negativne učinke na privlačnost vlaganj v kapitalske naložbe.

Še enkrat je potrebno opozoriti, da sprememba povečuje negotovost za zavezance in je v nasprotju z načelom seznanjenosti z davčnimi obveznostmi. Vlagatelj je stopil v neko pravno razmerje in obdržal lastništvo nad naložbo s pričakovanjem postopnega znižanja davčne stopnje. Veliko težavo vidimo z vidika spreminjanja pogojev za nazaj.

Podaljšan rok za pripravo obračuna DDPO

4. Podaljšanje roka za pripravo obračuna DDPO za družbe, ki so predmet revizije računovodskih izkazov

Na podlagi trenutne ureditve, ki nalaga družbam pripravo davčnega obračuna (za davek od dohodkov pravnih oseb) v treh mesecih po koncu poslovnega (in davčnega) leta, družbe letnega pogosto kasneje popravljajo, saj ga pripravljajo na osnovi nerevidiranih računovodskih izkazov. Rok za oddajo revidiranih računovodskih izkazov se namreč ne ujema z rokom za pripravo davčnega obračuna. Še posebej v večjih družbah se revizija finančnih izkazov s strani pooblaščenega revizorja lahko zavleče proti koncu tega šestmesečnega obdobja. Popravek manjših administrativnih napak je sicer kasneje mogoč brez zakonskih kazni v 60 dneh po oddaji, a menimo, da trenutna ureditev ne omogoča zavezancem učinkovitega delovanja na tem področju in dovolj davčne varnosti. Tako predlagamo, da se rok za oddajo davčnega obračuna uskladi z rokom za pripravo revidiranih računovodskih izkazov (6 mesecev po koncu poslovnega obdobja) ter da tovrstna ureditev velja za vse družbe, ki so zavezane k reviziji v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah (lahko pa se razširi tudi na vse tiste, ki revizijo opravljajo prostovoljno).

Davčni odtegljaj

5. Davčni odtegljaj

Trenutna davčna ureditev nekatere vrste dohodkov izplačane nerezidentom obremenjuje z davčnim odtegljajem. Primeroma gre za dividende, obresti, licenčnine, dohodke povezane z nepremičninami in plačila v države vključene na seznam, ki ga predpiše Minister za finance. Davčna ureditev davčnim nerezidentom sicer omogoča več načinov oprostitve plačila davčnega odtegljaja, vendar le ob izpolnjevanju določenih pogojev (lastništvo, lokacija prejemnika, obdavčitev na strani prejemnika, itd.). Te možnosti so seveda dobrodošle, njihovo uveljavljanje pa zahteva izvajanje pogosto relativno kompleksnih administrativnih postopkov na strani plačnika in prejemnika dohodka, administrativni postopki pa so neizbežni tudi na strani davčnega organa. Na podlagi trenutne zakonodaje morajo torej poslovni subjekti in davčni organ opraviti zahtevne administrativne postopke za izvetje plačil od davčnega odtegljaja od katerih je izplen za državni proračun razmeroma zelo majhen.

Z vidika tujih vlagateljev je stališče države do davčnih odtegljajev zelo pomembno. Možnost prejetja dohodkov iz države brez davčnega odtegljaja je običajno eden od kriterijev, ki vpliva na njihovo odločitev o vstopu na trg. Na glede na trenutno materialno ureditev področja davčnega odtegljaja in možnosti za izvetje plačil od plačila le-tega, poslovno-pravna ureditev prejemnikom večkrat ne omogoča koriščenja teh ugodnosti. Velikokrat je to posledica neizpolnjevanja pogojev o lastništvu, medtem ko poslovni namen izplačil in obdavčitev le-teh na strani prejemnika, niso sporni.

V skladu z obrazložitvijo zgoraj predlagamo opustitev obveznosti davčnega odtegljaja na vse dohodke izplačane davčnim nerezidentom pod naslednjimi pogoji:

- A. izplačevalec mora biti sposoben dokazati poslovni namen izplačila (kar že urejajo določbe o transfernih cenah)
- B. izplačilo ni izvedeno v države, ki se štejejo za davčne oaze (že urejeno s seznamom, ki ga objavlja Minister za finance).

Z ozirom na to, da so prihodki državnega proračuna iz naslova davčnega odtegljaja relativno nizki, predlagana ureditev ne bi smela imeti večjih negativnih učinkov na proračun. Na strani izplačevalcev in prejemnikov dohodkov, ki izkazujejo poslovni namen transakcij, pa bi tovrstna ureditev pomenila veliko administrativno razbremenitev, možnost osredotočenja na njihovo osnovno poslovno dejavnost ter večjo davčno gotovost.

Davčne olajšave za

6. Davčne olajšave za razvoj drugega pokojninskega stebra

razvoj drugega pokojninskega stebra

Povprečna neto starostna pokojnina je znašala v letu 2015 le 609 EUR, kar predstavlja 60% povprečne neto plače. Za dostojno življenje v pokoju naj bi po merilih Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) potrebovali vsaj 70% svojih prihodkov pred upokojitvijo, kar predstavlja ob povprečni neto plači 1.013 EUR približno 709 EUR. Pokojnine zaposlenih, ki se bodo upokojevali v prihodnjih letih, bodo po veljavni pokojninski zakonodaji ZPIZ-2 še nižje in bodo znašale 57,25% povprečne neto plače izračunane v povprečju najboljših zaporednih 24-tih let (v letošnjem letu se zaradi prehodnega obdobja upošteva povprečje 22-tih let). S tem bodo prihodnji upokojenci v povprečju prejeli prihodke 13% pod mejo za dostojno višino pokojnin, kar bo ob vedno večjem deležu upokojencev v celotnem prebivalstvu, negativno vplivalo na kupno moč in posledično pomenilo nižjo potrošnjo fizičnih oseb. To bo imelo negativen vpliv na velik del gospodarstva, ki je odvisen od domače potrošnje (trgovina, storitve, itd.). Posledično se bo zmanjšal obseg pobranih davščin, med tem ko se bo povečal obseg socialnih transferjev za upokojence, katerih velik delež bo kljub prejemanju javne pokojnine padel pod prag revščine in ne bo sposoben samostojno vzdrževati svojega življenja, kaj šele financirati stroške morebitnega zdravljenja in oskrbe.

Ob dejstvu, da izdatki povezani s pokojninami v Sloveniji že danes predstavljajo 12% BDP, po projekciji OECD pa bodo leta 2050 znašali že 18% BDP, je nerealno pričakovati, da bo država ob naraščajočem številu upokojencev zagotovila dodatne vire, ki bi lahko v prihodnje vzdrževali trenutne višine pokojnin, kaj šele zagotovili njihovo povečanje proti dostojnim višinam. Zaradi navedenega bodo, tako kot v drugih razvitih državah, javne pokojnine v prihodnjih desetletjih upadale proti 40% neto plače posameznika pred upokojitvijo.

Zaradi navedenega so nujni odločnejši ukrepi, ki bi prispevali k razvoju drugega pokojninskega stebra, ki ga v Sloveniji predstavlja Prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje, ki obstoji od leta 2001 in v katerega je danes vključenih približno 60% vseh zaposlenih. Z razvojem drugega pokojninskega stebra so uspeli v številnih razvitih državah od ZDA do Velike Britanije in Avstralije, nadomestiti upad javnih pokojnin in zagotoviti zaposlenim ob upokojitvi dostojne višine prihodkov. Poleg aktivnejše promocije glede potrebe po dodatnem varčevanju za obdobje upokojitve s strani države predlagamo še sledeče davčne ukrepe, ki bi izboljšali privlačnost dodatnega pokojninskega zavarovanja:

- A. Obstoječa davčna olajšava, ki znaša maksimalno 5,844% bruto plače zaposlenega (z absolutno letno omejitvijo 2.819€ v letu 2016) se poviša na vsaj 8% bruto plače, saj obstoječa višina olajšave zaposlenim, ki imajo do upokojitve krajše obdobje npr. 10 let, ne omogoča, tudi ob vplačilu maksimalne premije, zagotovitve dostojne višine pokojnin.

- B. Istočasno se ukine absolutni znesek omejitve višine davčne olajšave (zdaj 2.819€ letno), pokojninska renta pa se v celoti razbremeni dohodnine (zdaj velja 50% oprostitvev).
- C. Delodajalcem, ki financirajo kolektivne pokojninske načrte, se omogoči prenos neizkoriščene davčne olajšave za dodatno pokojninsko zavarovanje v naslednje obdobje (sedaj je možno koriščenje olajšave znižanja davka od dobička pravnih oseb v višini letnih vplačanih premij s strani delodajalca le za tekoče leto).
- D. Davčna olajšava, s katero država spodbuja individualno dodatno pokojninsko zavarovanje, pri katerem se vplačane premije v letu do višine 5,844% bruto plače zaposlenega upoštevajo pri znižanju osnove za obračun dohodnine, se preoblikuje v okvir davčnega kredita, saj se s tem zagotovi enaka višina spodbude za vse zaposlene ne glede na višino njihovih prihodkov (pod trenutno ureditvijo davčne olajšave imajo zaposleni z višjimi prihodki višjo korist, kot zaposleni z nižjimi prihodki, ki pa so najbolj potrjeni tveganju revščine v pokoju).
- E. Davčna olajšava velja za individualno in kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje istočasno, kar pomeni, da lahko delodajalec vplača zaposlenemu v kolektivni pokojninski načrt premijo do maksimalne višine in je deležen davčne olajšave. Istočasno lahko zaposleni vplača premijo do maksimalne višine individualno in je prav tako deležen davčne olajšave oziroma davčnega kredita (pod trenutno ureditvijo ima v takšnem primeru prednost pri uveljavljanju olajšave delodajalec in zaposleni nima priznane olajšave).

Navedeni davčni ukrepi bodo povečali privlačnost varčevanja in ne samo zagotovili zaposlenim ob upokojitvi dostojne višjih pokojnin, vendar tudi povečali obseg privarčevanih sredstev drugega pokojninskega stebra, ki se vlagajo nazaj v gospodarstvo in pomembno prispevajo k razvoju slovenskega trga kapitala. S tem se poveča dostopnost do kapitala za domača podjetja, kar bo znižalo stroške njihovega zadolževanja in posledično povečalo njihovo konkurenčnost, ki lahko pripelje do rasti in zaposlovanja.

Poenostavitev postopkov za ugotavljanje davčnega

Poenostavitev postopkov za ugotavljanje davčnega rezidentstva za fizične osebe

Sodba Vrhovnega sodišča opr.št. X Ips 124/2015 je v postopek ugotavljanja davčnega rezidentstva prinesla veliko negotovosti in v praksi podaljšala postopek ugotavljanja davčnega rezidentstva. Najbolj novo postopanje občutijo posamezniki, ki opravljajo vodilne funkcije v

rezidentstva

mednarodnih podjetjih in opravljajo vloge na ravni regije ter tisti, ki bi se zaposlili v tujini in bi pred odhodom radi uredili davčni status v Sloveniji.

Vrhovno sodišče je s predmetno sodbo odstopilo od dotedanje sodne prakse. Stopilo je na stališče, da se rezidentski status za namene uveljavljanja ugodnosti iz konvencij o izogibanju dvojnega obdavčenja ne sme določiti vnaprej, torej pred samim uveljavljanjem pravic iz bilateralnih konvencij o izogibanju dvojnemu obdavčenju. V kolikor bo po novih pravilih davčni zavezanec želel uveljaviti svoje pravice po relevantni konvenciji, bo moral predložiti ustrezen zahtevek oz. obrazec za zmanjšanje ali oprostitev davka. Pravice po konvenciji bo lahko torej uveljavljal šele v zvezi s konkretnim dohodkom, ki mu bo izplačan. Navedeno zahtevo bo slovenski davčni organ obravnaval in presodil, ali se zavezanec šteje za slovenskega rezidenta tudi za namene konvencije. V kolikor bi obe državi pogodbenici zavezanca šteli za svojega rezidenta za namene konvencije, lahko nastopi dvojna obdavčitev, ki bi se lahko rešila le s postopkom skupnega dogovora med državami.

Takšno postopanje v praksi lahko vodi do dvojnega obdavčenja ter podaljšuje postopke v praksi, pri čemer pa se postavlja vprašanje smiselnosti takšnega administriranja. Zato predlagamo, da Ministrstvo za Finance preuči možnosti, da bi se postopek ugotavljanja davčnega rezidentstva poenostavil in pospešil. Nadalje predlagamo, da se pripravijo bolj jasna navodila in podlaga za odločanje davčnega organa, zlasti v t.i. prehodnem obdobju, ko posameznik že zapusti Slovenijo, njegova družina pa se mu zaradi različnih razlogov (šolanje, zdravstvene težave, ipd) pridruži kasneje. Posledično se posameznik vrača v Slovenijo, a ne z namenom bivanja. V izredno pomoč pa bi bila tudi navodila, katere dokumente in informacije FURS pričakuje od posameznika, ki sproži postopek ugotavljanja davčnega rezidentstva.

Jasna pravila in pričakovanja FURS namreč vodijo v večjo pravno varnost in povečujejo zaupanje davčnih zavezancev v sam davčni sistem. Hitrejši in bolj transparentni postopki pa povečujejo konkurenčnost Slovenije, saj se bodo tuje družbe lažje odločale za postavitev regionalnih funkcij v Slovenijo.

Dokument o stališčih, avgust 2018